

GRĮŽTAMASIS RYŠYS (II)

Grįžtamasis ryšys¹ – tai informacija apie veiklos rezultatus, kuri suteikiama siekiant padėti asmeniui (ar organizacijai) tobulėti. Jis gali būti teikiamas žodžiu, raštu, neverbalinėmis priemonėmis ir gali būti tiek teigiamas, tiek korekcinis. Švietimo kontekste grįžtamasis ryšys dažniausiai siejamas su mokymosi procesu: tai mokytojo ar bendraamžių pastabos mokiniui apie jo pažangą, stiprybes ir tobulintinas sritis. Moksliniai tyrimai rodo, kad grįžtamasis ryšys veikia mokinių mokymąsi ir motyvaciją: (a) laiku suteiktas grįžtamasis ryšys gerina akademinius rezultatus ir skatina savireguliaciją, suteikdamas mokiniams galimybę veiksmingiau valdyti mokymosi procesus; (b) technologinės priemonės palengvina personalizuotą ir prieinamą grįžtamąjį ryšį, pritaikydamos mokymosi patirtį prie individualių poreikių; (c) grįžtamojo ryšio strategijų, kuriomis atsižvelgiama į individualius skirtumus, įgyvendinimas prisideda prie didesnio teisingumo ir veiksmingumo mokinių mokymesi².

Svarbiausi grįžtamojo ryšio aspektai:

Tikslingumas – orientuotas į aiškius mokymosi tikslus;

Svalaikis – teikiamas laiku, kai mokinys dar gali reaguoti ir keisti veiklą;

Konstruktivumas – pateikiamas taip, kad skatintų tobulėjimą, o ne demotyvuotų;

Abipusiškumas – tai ne tik vienkryptis vertinimas, bet ir dialogas;

Individualumas – atsižvelgiama į mokinio galimybes ir kontekstą

Tikslas: Ištirti mokinių požiūrį į mokykloje teikiamą grįžtamąjį ryšį apie jų mokymosi pažangą, ugdymo(si) procesą ir bendradarbiavimą su mokytojais.

Tyrimo uždaviniai

1. Išsiaiškinti, kaip mokiniai vertina mokykloje teikiamo grįžtamojo ryšio dažnumą, formą ir turinį.
2. Įvertinti mokinių nuomonę apie grįžtamojo ryšio poveikį jų mokymosi motyvacijai ir pažangai.
3. Atskleisti, kokie grįžtamojo ryšio aspektai, mokinių manymu, yra tinkamiausi ir kuriuos reikėtų tobulinti.

Tyrimo imtis. Imtis buvo formuota taikant tikslinį atrankos būdą – apklausti mokiniai, besimokantys pagrindiniame ugdyme ir galintys įvertinti mokykloje teikiamą grįžtamąjį ryšį bei jo poveikį mokymui(si). Dalyvavo 39 informantų.

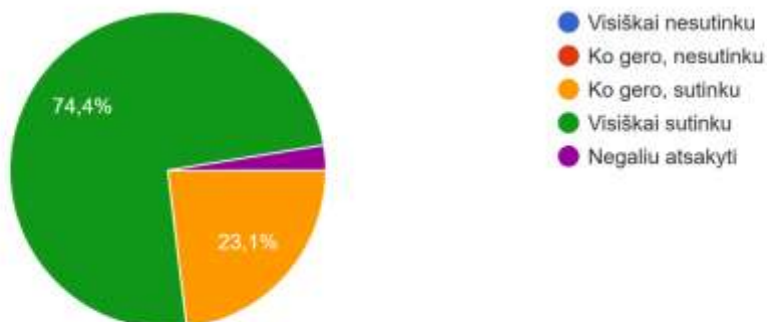
1 klausimas.

¹ Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of educational research*, 77(1), 81-112.

² Solís Trujillo, B. P., Velarde-Camaqui, D., Gonzales Nuñez, C. A., Castillo Silva, E. V., & Gonzalez Said de la Oliva, M. D. P. (2025, May). The current landscape of formative assessment and feedback in graduate studies: a systematic literature review. In *Frontiers in Education* (Vol. 10, p. 1509983). Frontiers Media SA.

Mokytojas(-a) man pasako, ką aš gebu gerai.

39 atsakymai

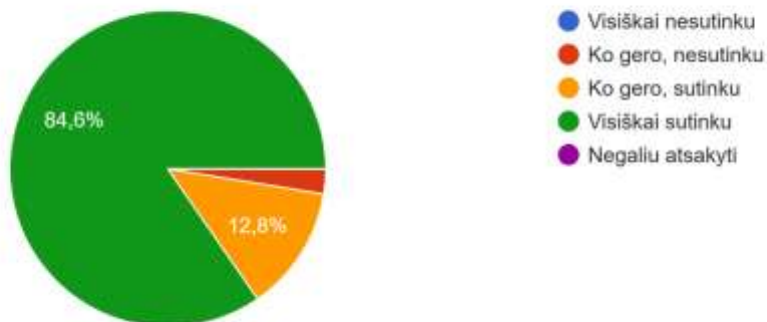

Atsakymų pasiskirstymas (n = 39): „Visiškai sutinku“ – 29 mokiniai (74,4 %); „Ko gero sutinku“ – 9 mokiniai (23,1 %); „Negaliu atsakyti“ – 1 mokiniys (2,6 %). 97,5 % mokinių išreiškė teigiamą nuomonę (visiškai arba iš dalies sutinka). Tik 1 mokiniys (2,6 %) negalėjo atsakyti, ir nebuvo nė vieno neigiamo atsakymo. Rezultatai rodo, kad dauguma mokinių jaučia, jog mokytojai jiems suteikia teigiamą grįžtamąjį ryšį, pabrėždami jų stiprybes. Tai – svarbi mokinio motyvaciją ir pasitikėjimą savimi stiprinanti pedagoginė praktika. Toks aukštas visiško pritarimo lygis (beveik 3 iš 4 mokinių) leidžia teigti, kad mokytojai geba atpažinti ir komunikuoti mokinių pasiekimus. Šis rezultatas rodo, kad teigiamas grįžtamas ryšys yra reikšminga mokymo proceso dalis, kurią mokiniai pastebi ir vertina.

2 klausimas.

Mokytojas(-a) man pasako, kur galėčiau patobulėti.

39 atsakymai

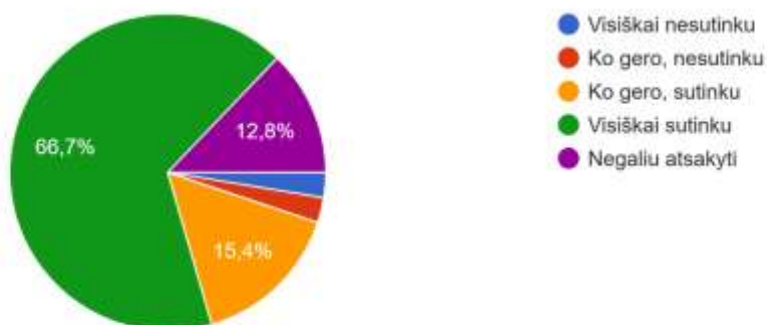
Atsakymų pasiskirstymas (n = 39): „Visiškai sutinku“ – 33 mokiniai (84,6 %); „Ko gero sutinku“ – 5 mokiniai (12,8 %); „Ko gero nesutinku“ – 1 mokiniys (2,6 %). 97,4 % mokinių pateikė teigiamą atsakymą (visiškai arba iš dalies sutinka). Tik 1 mokiniys (2,6 %) išreiškė abejonę, nurodydamas, kad galbūt mokytojas nenurodo, kur tobulėti. Didžioji dauguma mokinių (97,4 %) pritarė teiginiui, kad mokytojas jiems pasako, kur jie galėtų tobulėti, padeda jiems atpažinti tobulėjimo kryptis. 84,6 % visiškai sutinka, o 12,8 % išreiškia nuosaikų pritarimą. Tik vienas mokiniys (2,6 %) pateikė abejonę, kas gali rodyti individualią išimtį arba netolygų šios praktikos taikymą tarp skirtingų mokytojų. Tai rodo, kad formuojamojo grįžtamojo ryšio kultūra mokykloje yra stipri, mokiniai ją

atpažįsta ir vertina. Vienas mokinys išreiškė abejonių, o tai galėtų būti signalas atskirų pedagoginių praktikų tobulinimui ar individualios patirties skirtumui.

3 klausimas.

Mokytojas(-a) manęs paklausia, kaip man būtų lengviau ir įdomiau mokytis

39 atsakymai

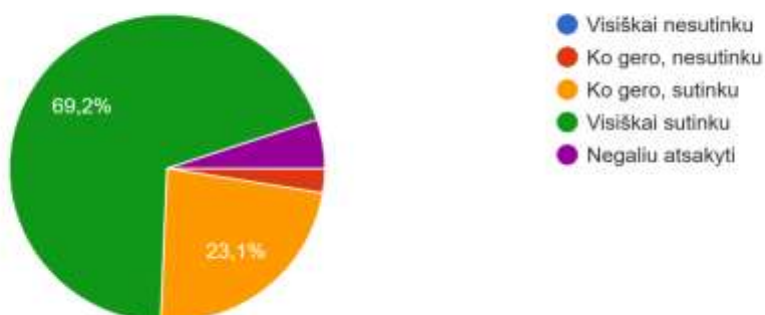

Atsakymų pasiskirstymas (n = 39): „Visiškai sutinku“ – 26 mokiniai (66,7 %); „Ko gero sutinku“ – 6 mokiniai (15,4 %); „Ko gero nesutinku“ – 1 mokinys (2,6 %); „Visiškai nesutinku“ – 1 mokinys (2,6 %); „Negaliu atsakyti“ – 5 mokiniai (12,8 %). 32 mokiniai (82,1 %) pritaria teiginiui (visiškai arba iš dalies). 2 mokiniai (5,2 %) išreiškia abejonę ar nepritarimą. 5 mokiniai (12,8 %) negalėjo atsakyti. Dauguma mokinių patvirtina, kad mokytojai domisi jų mokymosi patirtimi ir stengiasi išsiaiškinti, kaip ugdymas galėtų būti labiau pritaikytas jų poreikiams. Tai rodo dėmesį mokinių nuomonei ir individualizavimo elementams. Vis dėlto, reikšminga dalis mokinių (12,8 %) nesijaučia galintys atsakyti, o 2,6 % mokinių pateikė kritišką vertinimą, kas leidžia daryti prielaidą, kad ne visi pedagogai sistemingai taiko šią praktiką, o mokinių įtraukimas į ugdymo(si) planavimą dar nėra vienodai išplėtotas, kas signalizuoja apie nevienodą šios praktikos taikymą tarp skirtingų mokytojų.

4 klausimas.

Mokytojas(-a) skatina mane įsivertinti savo pažangą.

39 atsakymai

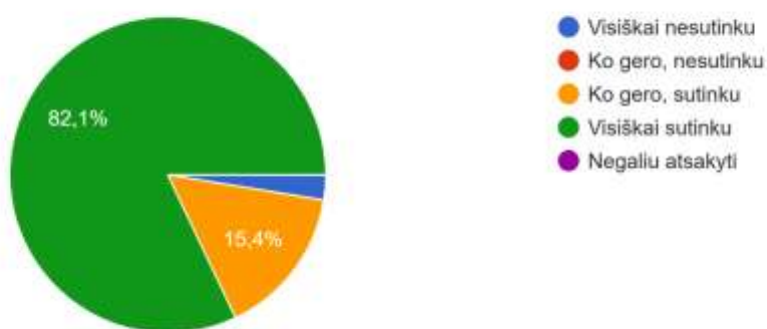

Atsakymų pasiskirstymas (n = 39): „Visiškai sutinku“ – 27 mokiniai (69,2 %); „Ko gero sutinku“ – 9 mokiniai (23,1 %); „Ko gero nesutinku“ – 1 mokinys (2,6 %); „Negaliu atsakyti“ – 2 mokiniai (5,1 %). 92,3 % mokinių (36 iš 39) išreiškė teigiamą nuomonę – visiškai arba iš dalies sutinka. 1 mokinys (2,6 %) išreiškė abejonę – „ko gero nesutinku“. 2 mokiniai (5,1 %) negalėjo atsakyti.

Didžioji dauguma mokinių jaučia, kad mokytojai skatina juos reflektuoti apie savo mokymąsi ir pažangą, o tai yra esminis formuojamojo vertinimo komponentas. Tai leidžia manyti, kad įsivertinimas yra integruotas į ugdymo procesą ir dažniausiai mokinių atpažįstamas. Nedidelė dalis mokinių arba nesijaučia skatinami įsivertinti, arba nežino, kaip tai įvardyti, o tai rodo, kad įsivertinimo skatinimas dar ne visur taikomas nuosekliai ar aiškiai įvardijamas. Dauguma mokinių (92,3 %) pritarė teiginiui, kad mokytojas skatina juos įsivertinti savo pažangą – 69,2 % visiškai sutinka, 23,1 % linkę sutikti. Tai rodo, kad įsivertinimas daugeliu atvejų yra ugdymo praktikos dalis. Tačiau dalies mokinių (7,7 %) atsakymai rodo, kad ši sritis dar galėtų būti stiprinama, ypatingą dėmesį skiriant skatinimo aiškumui ir nuoseklumui.

5 klausimas.

Mielai pasakojau tėvams (globėjams, rūpintojams), kaip man sekasi muzikos mokykloje
39 atsakymai

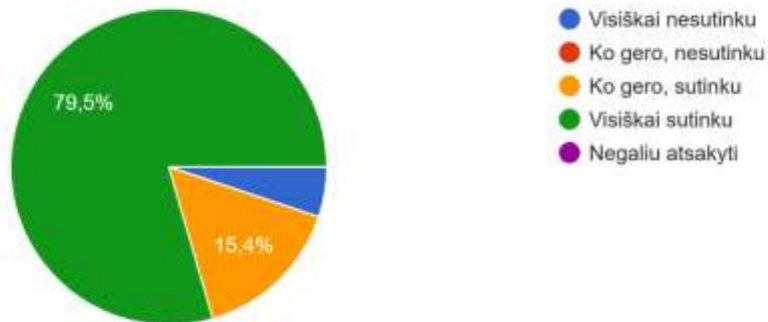

Atsakymų pasiskirstymas (n = 39): „Visiškai sutinku“ – 32 mokiniai (82,1 %); „Ko gero sutinku“ – 6 mokiniai (15,4 %); „Visiškai nesutinku“ – 1 mokinys (2,6 %). 38 iš 39 mokinių (97,4 %) pateikė teigiamą atsakymą – visiškai arba iš dalies sutinka. Tik 1 mokinys (2,6 %) visiškai nesutinka, kad mielai dalijasi patirtimi su tėvais. Duomenys rodo, kad mokiniai dažniausiai noriai kalba su tėvais apie mokymąsi muzikos mokykloje. Tai gali būti laikoma netiesioginiu grįžtamojo ryšio mechanizmu, kai vaikai reflektuoja savo pasiekimus ir patirtį šeimos aplinkoje. Aukštas visiško pritarimo lygis (82,1 %) rodo, kad mokymasis muzikos mokykloje yra vaikams pozityvus, įtraukiantis ir vertas pasidalijimo. Vienas neigiamas atsakymas rodo, kad ne visiems mokiniams ši patirtis yra tokia pati, galbūt dėl individualių santykių šeimoje ar mokykloje. Dauguma mokinių (97,4 %) nurodė, kad mielai pasakoja tėvams apie savo patirtį muzikos mokykloje – 82,1 % visiškai sutinka, 15,4 % linkę sutikti. Šie rezultatai rodo, kad mokymosi procesas muzikos mokykloje dažniausiai yra pozityvus ir skatinantis savirefleksiją, o vaikai savo patirtimis noriai dalijasi su artimaisiais. Vienas mokinys (2,6 %) visiškai nesutinka, kas leidžia manyti apie individualius skirtumus arba galimus barjerus bendravime.

6 klausimas.

Tėvai (globėjai, rūpintojai) domisi, kaip man sekasi muzikos mokykloje

39 atsakymai

Atsakymų pasiskirstymas ($n = 39$): „Visiškai sutinku“ – 31 mokiny (79,5 %); „Ko gero sutinku“ – 6 mokiniai (15,4 %); „Visiškai nesutinku“ – 2 mokiniai (5,1 %). 37 iš 39 mokinių (94,9 %) teigiamai vertina tėvų domėjimąsi – tai labai aukštas rodiklis. 2 mokiniai (5,1 %) nurodė, kad jų tėvai nesidomi, kaip jiems sekasi muzikos mokykloje. Didžioji dauguma mokinių jaučia tėvų ar globėjų įsitraukimą į jų ugdymą muzikos mokykloje. Tai gali būti laikoma svarbiu išorinio grįžtamojo ryšio aspektu, palaikančiu mokinių motyvaciją, atsakomybę ir pozityvią mokymosi patirtį. Vis dėlto, 2 mokinių atsakymai rodo, kad ne visų mokinių šeimos įsitraukusios vienodai, o tai gali turėti įtakos jų savijautai ar mokymosi rezultatams. Didžioji dauguma mokinių (94,9 %) nurodo, kad jų tėvai ar globėjai domisi, kaip jiems sekasi muzikos mokykloje – 79,5 % visiškai sutinka, o 15,4 % išreiškia nuosaikų pritarimą. Šie rezultatai rodo, kad mokinių šeimos yra aktyvios jų ugdymo procese, tačiau pastebimi pavieniai atvejai (5,1 %), kai tėvų dėmesys ugdymui muzikos mokykloje gali būti nepakankamas.

IŠVADA

Tyrimo rezultatai rodo, kad dauguma mokinių teigiamai vertina mokykloje teikiamą grįžtamąjį ryšį, o pedagogų pastangos informuoti mokinius apie jų stiprybes, tobulėjimo kryptis ir pažangą yra plačiai atpažįstamos. Didžioji dalis mokinių (daugiau nei 80–90 %) nurodo, kad:

- mokytojai pabrėžia tai, ką mokiniai geba gerai,
- nurodo tobulintinas sritis,
- skatina įsivertinti savo pažangą,
- kai kuriais atvejais net teiraujasi mokinių nuomonės, kaip mokytis būtų lengviau ar įdomiau.

Šie duomenys leidžia teigti, kad muzikos mokyklose taikomas formuojamasis grįžtamasis ryšys, skatinantis mokinių refleksiją, pasitikėjimą savimi ir motyvaciją mokytis.

Mokinių atsakymai taip pat atskleidžia, kad:

- jie noriai dalijasi savo patirtimi su tėvais, o didžioji dauguma jaučia, kad jų šeimos aktyviai domisi mokymosi eiga muzikos mokykloje.

Nors pavieniai atsakymai rodo, kad ne visi mokiniai vienodai patiria šį grįžtamąjį ryšį ar šeimos palaikymą, šie atvejai sudaro nedidelę imties dalį (nuo 2,6 % iki 5,1 %). Tai gali signalizuoti apie būtinybę užtikrinti, kad visų mokinių balsas būtų girdimas, o ugdymo(si) sąlygos – vienodai

palankios. Galima teigti, kad mokinių patirtys muzikos mokykloje atspindi pozityvų, į mokinių orientuotą ugdymo procesą, kuriame grįžtamasis ryšys atlieka svarbų vaidmenį, stiprina mokymosi motyvaciją ir palaiko mokinio savirefleksiją bei savarankiškumą.

Tyrimą aprašė direktoriaus pavaduotoja ugdymui, mokytoja ekspertė Loreta Venslavičienė